

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет

**«Психолого-педагогічні читання імені професора
Євгена Петухова
(до 105-річчя становлення кафедри)»
06 жовтня 2023 року**

Матеріали Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої
освіти і молодих учених

Івано-Франківськ, 2023

Затверджено відповідно до рішення вченої ради Херсонського державного університету
(протокол від 27.11.2023 року № 4)

Психолого-педагогічні читання імені професора Євгена Петухова (до 105-річчя становлення кафедри): матеріали Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених 06 жовтня 2023 / за заг. ред. Л.Є. Петухової, Л.А. Пермінової, В.Л. Федяєвої. /Херсон – Івано-Франківськ, 2023, 90 с.

Редакційна колегія:

Петухова Л.Є., д.пед.н., проф., деканеса педагогічного факультету Херсонського державного університету.

Пермінова Л.А., к.пед.н. проф., завідувачка кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету.

Федяєва В.Л., д.пед.н., проф., професорка кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету, заслужена працівниця освіти України.

Технічні секретарі:

Блах В.С., к.пед.н., доц., доцентка кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету.

Літварьова А.Д., ст.лаборантка кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту імені проф. Є. Петухова Херсонського державного університету.

Рецензенти:

Янченко Т.В., д.пед.н., професорка, завідувачка кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін ННІ історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка;

Молнар Т.І., д.пед.н., доц., доцентка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету.

Електронне наукове видання підготовлено за матеріалами Всеукраїнської наукової конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Психолого-педагогічні читання імені професора Євгена Петухова (до 105-річчя становлення кафедри)», яка відбулась 06 жовтня 2023 року на педагогічному факультеті Херсонського державного університету (Херсон – Івано-Франківськ).

У тезах розкриваються актуальні питання дошкільної, початкової, соціальної та спеціальної освіти за напрямками: «Науково-педагогічна спадщина Євгена Петухова – погляд в майбутнє», «Соціальна ідентичність молоді в умовах військового стану», «Психолого-педагогічний супровід професійного зростання педагога», «Педагогіка партнерства запорука успішної діяльності», «Організація роботи з дітьми з особливими освітніми потребами», «Проблеми роботи з сім'ями в умовах війни та повоєнного часу».

Представлені матеріали можуть бути використані педагогами, вчителями, вихователями для підвищення ефективності організації освітнього процесу у закладах освіти та здобувачами освіти спеціальностей 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта», 016 «Спеціальна освіта» під час теоретичної підготовки та написання наукових робіт.

ISBN 978-617-7090-72-3

© ХДУ, 2023.

Мошенська І. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАСАД ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ НУШ.....	45
Поперечнюк І. РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ У ПЕДАГОГІЦІ ПАРТНЕРСТВА: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТА ПРИНЦИПИ.....	48
Русин Н., Гирба К. ВЗАЄМОДІЯ ЗДО ТА СІМ'Ї ЯК УМОВА ПОВНОЦІННОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	51
Сергійчук В. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	54
Сідун А., Швардак М. АЛГОРИТМ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	57
Фоміна І. ПСИХОЛОГО-КОРЕКЦІЙНІ МЕТОДИ РОБОТИ З ДІТЬМИ У ПЕРІОД ВІЙНИ.....	59
Чекан О., Шкріба В. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ПРОЦЕС СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	65
Djuraeva Umidakhon FORMATION OF MOTIVATIONAL COMPETENCE OF AN INDIVIDUAL IS A LEADING COMPONENT OF THE PROFESSIONAL GROWTH OF TEACHERS OF PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS	68
Chudakova Vira INTEGRATIVE TOOLKIT FOR ENSURING THE PROFESSIONAL GROWTH OF A TEACHER BY IMPLEMENTING THE TECHNOLOGY OF FORMING PSYCHOLOGICAL READINESS FOR INNOVATIVE ACTIVITY - A LEADING FACTOR IN INDIVIDUAL COMPETITIVENESS	71
Chudakova Vira, Niyazmetova Iroda, Nurdavlatova Shakhnoza, Djuraeva Umidakhon FEATURES OF A COMPREHENSIVE STUDY OF THE COMPONENTS OF READINESS FOR INNOVATIVE ACTIVITIES OF TEACHERS AND THE ORGANIZATIONAL AND INNOVATIVE ENVIRONMENT OF THE ORGANIZATION: UKRAINIAN-UZBEK EXPERIENCE.....	76
Niyazmetova Iroda “FORMATION OF AN ORGANIZATIONAL-INNOVATIVE ENVIRONMENT” TO CREATE FAVORABLE CONDITIONS FOR PROFESSIONAL GROWTH OF TEACHERS OF PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATIONS	81
Nurdavlatova Shakhnoza ON THE RELEVANCE OF THE PROBLEM OF DEVELOPING PSYCHOLOGICAL READINESS FOR INNOVATIVE ACTIVITY AS THE BASIS FOR THE PROFESSIONAL GROWTH OF TEACHERS OF A PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATION	85

Анастасія Сідун

здобувачка другого (магістерського)

рівня вищої освіти спеціальності

011 «Освітні, педагогічні науки»

Мукачівський державний університет

Маріанна Швардак

доктор педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки дошкільної,

початкової освіти та освітнього менеджменту

Мукачівського державного університету

АЛГОРИТМ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Уточнено сутність процесу прийняття управлінських рішень в умовах закладу освіти. З'ясовано, що прийняття управлінських рішень є системним процесом і складається з кількох етапів. Визначено фактори, які впливають на процес прийняття управлінських рішень в умовах закладу освіти.

Управлінське рішення – це основа діяльності кожного керівника. У зв'язку з цим, управлінське рішення може розглядатися як основний зміст процесу управління і важливий інструмент системного підходу до управління закладом освіти [2].

Теорію прийняття управлінських рішень розробляли Л. Бірман, Е. Маймінас, Н. Мала, О.Поляк, В. Спіцнадель, О. Тополенко, Є. Хриков та ін.

Мета: окреслити алгоритм прийняття управлінських рішень в умовах закладу освіти.

Прийняття управлінських рішень — це визначальний процес управлінської діяльності, оскільки формує напрямки діяльності організації та її окремих працівників. Робота з прийняття управлінських рішень вимагає від менеджерів освіти високого рівня компетентності, значних затрат часу, енергії та досвіду. Вона передбачає і високий рівень відповідальності, оскільки для втілення прийнятих рішень у життя необхідно забезпечити ефективну та злагоджену роботу всього організаційного механізму закладу освіти [1].

Прийняття управлінських рішень в умовах закладу освіти – це складний і відповідальний процес, спрямований на досягнення найважливіших цілей закладу освіти [4]. Він є системним процесом і складається з кількох етапів. Основна сутність цього процесу полягає в тому, щоб вибирати оптимальні рішення, спрямовані на досягнення освітніх цілей, покращення освітнього процесу, розвиток закладу та забезпечення належних умов для всіх учасників освітнього процесу [3].

Визначимо алгоритм процесу прийняття управлінських рішень в закладі освіти:

1. Визначення проблеми або завдання. Перший крок – виявлення проблеми або завдання, яке потребує управлінського рішення. Це може бути, наприклад,

підвищення відвідуваності, покращення успішності здобувачів освіти, вирішення конфліктних ситуацій тощо.

2. Збір та аналіз інформації. Збирання необхідної інформації для розуміння ситуації. Може включати в себе аналіз результатів тестів, статистику відвідуваності, опитування здобувачів освіти і батьків, даних звітності тощо.

3. Формулювання альтернативних рішень. На основі зібраної інформації формулюються можливі альтернативи рішень. Наприклад, якщо метою є підвищення успішності учнів, альтернативами можуть бути впровадження нових методів, технологій навчання, підтримка додаткових та індивідуальних занять тощо.

4. Оцінка альтернатив. Кожна альтернатива оцінюється з точки зору її впливу на досягнення цілей, ресурсів, які потрібні для впровадження; враховуються потенційні *вигоди* та *можливі ризики*.

5. Прийняття рішення. На основі аналізу альтернатив приймається рішення, яке вважається найбільш відповідним та ефективним для вирішення проблеми або досягнення завдання.

6. Впровадження рішення. Обране рішення реалізується в практиці. Це може включати в себе планування ресурсів, організацію заходів, залучення педагогічного персоналу і інше.

7. Моніторинг і оцінка. Після впровадження рішення важливо систематично відслідковувати його ефективність. Це допомагає вчасно виявляти проблеми і, за необхідності, коригувати стратегію дій.

8. Звітність і комунікація. Результати прийнятих рішень повинні бути доведені до відома всім зацікавленим сторонам, включаючи вчителів, батьків і учнів. Комунікація є ключовою для забезпечення підтримки і співпраці всіх учасників освітнього процесу.

На процес прийняття управлінських рішень в умовах закладу освіти впливають такі фактори:

1. Особисті якості керівника (освіта, знання, вік, досвід, характер тощо);

2. Поведінка керівника (звички, психологія тощо);

3. Середовище прийняття рішення:

- визначеність (керівник усвідомлює очікувані наслідки реалізації всіх можливих альтернативних рішень);

- ризик (керівнику відомі ймовірні результати реалізації кожної альтернативи);

- невизначеність (неможливо з'ясувати ймовірні наслідки реалізації будь-яких альтернативних рішень).

4. Інформаційні обмеження (обумовлені зростанням витрат на отримання додаткової інформації).

5. Взаємозалежність рішень.

6. Очікування можливих негативних наслідків.

7. Можливість застосування сучасних технічних засобів.

8. Наявність ефективних комунікацій.

9. Відповідність структури управління цілям та місії закладу освіти тощо [1].

Таким чином, управлінські рішення у закладах освіти виступають основними компонентами управлінської діяльності, які спрямовані на вирішення певних освітянських завдань та проблем шляхом визначення найефективнішого алгоритму дій для реалізації встановлених завдань.

Список використаних джерел:

1. Технологія прийняття управлінських рішень: метод. вказівки для студентів / уклад. О. В. Грибко; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків, 2023. 68 с.

2. Мала Н.Т. Управлінські рішення: класифікація та процес прийняття. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». Львів: Видавництво «Львівська політехніка». 2007. № 605. С. 20-24.

3. Швардак М. В. Особливості прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти. *Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів: зб. тез доп. за матеріалами II міжнар. наук.-практ. конф. (Мукачево, 12–13 трав. 2022 р.)*. Мукачево: МДУ, 2022. С. 226–227.

4. Shvardak M., Bozhynskyi N., Bozhynskyi B., Kondratenko N., & Marchenko H. Features of Management Decisions by the Head of an Educational Institution, Their Assessment in the Conditions of Crisis. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2021. 21(14). 127-135.

УДК 159.9:316.6

Ірина Фоміна

кандидатка психологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри педагогіки,
психології й освітнього менеджменту
імені проф. Є. Петухова
Херсонський державний університет

ПСИХОЛОГО-КОРЕКЦІЙНІ МЕТОДИ РОБОТИ З ДІТЬМИ У ПЕРІОД ВІЙНИ

У статті розглянуто основні психолого-корекційні методи у роботі з дітьми та їх батьками у період війни. Наведено групові форми у боротьбі та корекції складного психоемоційного, травмуючого фактору у дітей. Серед яких визначено психологічний тренінг, роботу в двійках та трійках, рольову гру, ігри-комунікації. Охарактеризовано основні практичні вправи, ігри та рекомендації для підтримання почуття контролю, розвитку опори та сили.

Психо-корекційна робота з дітьми та родинами в найскладніший для країни час – війни – є особливо безцінною, важливою та необхідною умовою виховання, розвитку, підтримки гармонійно-розвинених особистостей, якими

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>